

Yakobus mo surat

¹ Suratna an dua-blaskam de zi ausu nakore zini men zen sekwak gwen dakke, zêbe mae hapmen zen angkam aha mo lang san lowehen da'anke.

Alap ne Bian Kristus Yesus nik mo nganak de syal gwe-gwen zini Yakobus onakon: *

Dawem!

Yesussu de taïbli-blannak de tatem ëzauk gwen hap de ol, hen enlala blal hap de Alapsa abe tan hap de ol:

² Aya-wal oso-wal, em de kareksa goltowe gwenna, zen dekam em anakan ëisrip-sri gwegwen, "In aïris. Zen dekam Bian Alap ano eini ap mam gulblu'ara."*

³ Sap em tawana: Em de kareksa goltowe gwenkam, em dekam esa Yesussu de taïbli-blannak ëtatete gwe zaher.

---

* **1:1 1:1** Yakobus men zen suratna ansa ale gulku, zen Yesus mo osona- men zen hen Yerusalemk de Kristen zini nol gwibirdakake. (Mrk. 6:3; Kis. 12:17; 15:13; 21:18; Gal. 1:19) Nonol in kim Yahudi mo langnak zini ëKristen gwek, dekam Yesussu de taïbli-blannak srëm Yahudi zi karek da gwibik. In zep Yerusalem kon heya-hya gwenkam sekwak gwendak- aha zi mo lang san depye. (Kis. 11:19) Yakobus man gubiridaka, "Dua-blaskam de zi ausuna." Nonol Israel Bak mo ausu nakore zi ensa kirekam nenbirida gwek, hwëna angkam Alap mo zi niban de ol ziaha-en gun ëse nakon, Kristen zini nen hen zëwe bitï gwe'an, sap nësa hen mes Alap hlil inki. (Mat. 19:28; Why. 7:4-8; 21:12) * **1:2 1:2** Mat. 5:12; Rom. 5:3-5; 1Ptr. 1:6-7; 4:12-14

⁴ Tatem de zëwe en zauk gwenkam, dekam eno eini sa Bian mo nwenak trëp gwer hëndep bil gwer. Dikire eno mae mo eini bil gwëk. Zen dekam esa Kristussu de taïbliblannak tangan tatem ëzaul, hëndep banakare karek maesa de goltowenkam molye ëëwak gwëk.

⁵ Em de karek goltowennak enlala nik ëtopse gwe-gwenkam, emki Alapsa abe ta gwen- Zen de enlala blalsa ebe mae hap zer gwizimdin hip. Zen dekam sa ebe mae hap zer gwizimdi. Sap Alap mo kae-kaena zen tïngare zini nëbe mae hap. Zen hom anakan jalse gwe-gwenda, "Em bap Asa abe tala."*

⁶ Hwëna zini men zen abe tanna, zen diki zen taïblïblan. Zen bap zen anakan tïtik gwen, "San ha molya ap zerblaka? San ha sa?" Sap zi de kirekam tïtik gwenna, zen men kiye- asese de hosa men-san an-sankam ngëp-ngëp gulu seranna.*

⁷⁻⁸ Kire zini zen enlala dare syakna, hen zëno enlalana men-san an-sankam lwa gwenda. Kire zini bëjen Bian onakon ba maena hlaun.

Mae hap de ol: Tahalha naban de lowehen nakon, hen tahalha srëmkam de lowehen nakon, emki isrip-sri naban lowehe gwen.

⁹ Aya-wal oso-wal, em de tahalha naban lowehe gwenna, isrip-sri naban em lowehe gwen, sap ngatan zi mo langnak eno mae mo bosena mes dawem gwëk.*

---

* **1:5 1:5** Ams. 2:1-5; Mat. 7:7   * **1:6 1:6** Mrk. 11:24   * **1:9 1:9** Yak. 2:5

10 Hen men zen tahalha srëmkam lowehe gwenan, isrip-sri naban em hen lowehe gwen, sap em mese anakan tame uk, “Ano kire-kire beyana an molya dakal hap ërlwa gwek, zep asa angkam Bian en hon babu gwe-gwer.” Hen em mese anakan tame uk, “Ëe an te eisni men kiye.” Zen nabakam de ëbulk gwehen. Zep em hen kirekam esa nabakam ëbulk gwehe gwer.*

11 Yakla de sal-sal gwe zankam, dekam de eisni in ëboneng gwen, hen ëbulk gwehen, hëndep dekam sa nwe awesna hom gwer. Zen hen kirekam, em in zen tahalha srëmkam lowehe gwenanye: Em nama de syal tannak te eis mo kim esa ëbulk gwehe gwer.*

Mae hap de ol: Kareksa de gon hap de enlala de ebon hatankam, tatem em ëzauk gwen.

12 Em de kareksa goltowe gwennak de tatem zauk gwenkam, em isrip-sri gwe-gwen. Sap Alap dekam hëndep de gwën hap denaka sa ebe hap golblala. Sap kiresa de golzimdin hip dena Alap mes ki anakan gu-gubiridaka, “Ëe asa golzimen zen Asa enna nola gweblananye.”*

13 Zi de kareksa de gon hap dwam gwenna, zen bap zen anakan gun, “Kareksa de gon hap de enlalana an Alap onakorena.” Sap Alap onak kareksa de gon hap de enlalana hom. Hen Zen hom kire hap de enlalana zer gwizimnira.

---

* **1:10 1:10** Luk. 12:16-21; 1Ptr. 5:5
1Ptr. 1:24-25 * **1:12 1:12** 2Tim. 4:8

* **1:11 1:11** Yes. 40:6-8;

14 Sap kareksa de gon hap de enlalana, zen ere mae mo hole-hle nakon hata gwenda. Hole-hlena in zen zep emsa sil tibirhal gwenan hen da tabiridahal gwenan.

15 Ere mae mo hole-hle hen jal-jal enlalana, zen men kiye- tetan danna. Desa de enhonak ik ginni, zewe zep saltil gwenan. Desa ema zë kara ul gwenan, hëndep eisi zep zë të gwenan. Bîl gwenkam dekam zep kama san dep anhe gwenan. Zen hen kirekam zini, kareksa de gol gwenkam, dekam zep juwen ora san dep ang ta gwenan.

16 Zep ano dang tininak de aya-wal oso-wal, nen bap nen nënaka anakan boton ta gwibin, “Karek gon hap de enlalana an Bian ap zerblala.”

17 Diki tingan men zen Bian onakon nëbe mae hap hata gwizimnin, zen diki dawemsa de gon hap de enlala naban tingare hë'ho gwibin niban. Eiwa, yaklana, benna, keisni, zen kitak Bian mo yang tabinni. Hwëna Zëna hom ben mo kim wet gwesik gwenda. Zep Zen bëjen enlala kareksa zerzimdin.

18 Sap Alap Zen mes ol dawemsa de golz-imdinkim nësa ngaya tabirki. Zen kirekam syal gwibirki, sap Zen man nësa anakan dwam gwibiridaka, “Lamkam de ère mo irik ginnik zaunkum, an zen sa ère mo walaskam lowehe gwer.”*

Nabakam de ëjal gwe-gwen srëm hap de ol, hen Alap mo olsa de i-san i-san gwe-gwibin hip de ol:

---

* **1:18 1:18** 1Ptr. 1:23; Yoh. 1:12-13; Why. 14:4; Rom. 8:19-23

19 Ano dang tīninak de aya-wal oso-wal, emki ansa enlala gwe-gwibin: Tīngare zini, bahem nabakam ējal ta gwen, hen bahem na-en ol nop-nopkam ēkira gwe-gwen. Diki nonol em holokam sane tabin.*

20 Sap Alap mo dwam gwibin niban bējen zi mo jala ban apde nēn.*

21 Zen in zep, nēre mae mo enlala hole-hlena hen jal-jala, men dekone Alap mo nwenak ēkun gwe-gwenan, desa kītak nen tak gun. Hwēna Alap men desa zēre mo ola nēno mae mo en-honak ik gīlkī, zen desan en nen enlala betekkam ang ta gwen. Sap zen zen sa ēngaya gwen hap de ora san nēsa dam tasīk sone gwibir.

22 Bahem sap'nen Alap mo ola insa ēsane gwe-gwen. Ki hwēna enaka esa anakan boton la gwibir, “Ēe mesē tangan Biansa hli-hli tasīl.” Diki ola insa em i-san i-san gwe-gwibin.*

23 Sap zi de sap'nen sane gwe-gwenna hwēna desan de ang gwen srēm kam, zen men kiye-zēre mo nwe-masesa de kakanak anakan hla tanna, “Otropna man.”

24 Zen sap kirekam mes zēnaka hla tala. Hwēna dekon de song gwenkam, zen dekam sa hēndep gulsun hup eititi gwera.

25 Hwēna Alap mes zēre mo olak kītak nēp sul sonezimki- nen dikim kawesīn nīkon ēte so gwen hap denaye. Zep zini men zen Alap mo ola tīngare enho naban i-san i-san nei gwibirin, eititi

---

* **1:19** 1:19 Ams. 10:19; 17:27 * **1:20** 1:20 Mat. 5:22 * **1:22** 1:22 Mat. 7:26; Luk. 6:46; Rom. 2:13

gwibin srëmkam de desan en ang ta gwenkam, kire zi hip Alap dawemna sa gol gwizimdi.

²⁶ Zep zi de zënaka enlala gweblanna, “Ëe ama dawemkam Alap mo ol san ang gwe-gwenan,” hwëna zen de zëre mo mahalsa zerinik gwen srëmkam, zen zënaka boton tanda. Zen ki ëk enkam waba hap Alapsa ang gwebla'ara.

²⁷ Diki men desa Alap anakan enlala gwibirida gwe'ara, “An Abon de ang ta gwen wenyä zen,” zen a kire wenyäka moye:

tahalha wenyäka de mas gwibirida gwen wenyä-sap walas kwasap, hen sap we sem.

Ahana hen, men zen zënaka zerinik gwenna-auhu-kamanak de karek de zëbon onak hlimirin srëm hap.

Zen diki kire wenyik Alap mo nwenak ësam gwesik gwenan.

2

Kristen bose omka de kwasang gwibirida gwen hap de ol:

¹ Aya-wal oso-wal, nen de ngatan Zini Bian Yesussu taïbliblankam, nen bëjen nen nënaka ahakore en naka nwekam golëake gwen- bose nabare wenyä ban bose srëm wenyä banye.*

² Zep anakarekam de lwa'anam: Zi dare de eno mae mo but srëm golak ang ë'anam- ahana pakean dawem naban hen cincin ala tan naban, hwëna aha zini tahalha tola, pakean kalk-kalk naban.

---

* **2:1 2:1** 1Tim. 5:21

³ Nen de pakean dawem nabare zini insa gublunkam, "Bian, emki awe komal tum sam-samnak nikinzi," hwëna tahalha zini insa gublu'anam, "Em iwe zauk," ahaksa, "Em anak ano tana alp nakon nikin,"

⁴ dekam nen mese tangan ëkarek gwenan. Sap dekam nen auhu-kamanak de kirekam-kirekam enlala nabane ahakore en naka nwekam nënaka olëakenan.

⁵ Aya-wal oso-wal, emki ëenlala gwen: Auhu-kamanak mensa tahalha zikim nenbirida gwenan, hwëna Alap mes desa hlil inki- zen de sërkam Zënaka taïbliëlan hap, hen tahalha srëmkam dikim zëre mo irik gönnik lamkam lowehe gwen hap. Sap men zen Zënaka kwasang në gweblanan, zëbe mae hap dena mes ki kirekam gu-gubirida gweka.*

⁶ Hwëna nen de tahalha srëm zi ensa nwekam golëake gwenkam, dekam hwëna tahalha wenyema lamang la gwibirin. Hwëna te-ala beya wenyema men zëbon mae ëbon gwe-gwenan, nabakam de bayar gun srëmkam, zen in zen nësa jap nul sonenda gwenan, hëndep teipsin-teipsin zi sin dep il dïbirhal gwenan- zëwe de nësa klak tabin hipye.

⁷ Zen zen hen nëno mae mo Teipsin Zini Yesus mo bosena lamang nul gwenan.

⁸ Emki Alap mo ol ale gunnu ansa, bol-zaun tangan wenyema enlala gwe-gwibin- mensa hen nëno mae mo Teipsinni Yesus anakan nësa titi tabirkike,

---

* 2:5 2:5 Mat. 5:3; Mrk. 10:23-31; Luk. 12:33-34; 1Kor. 1:26-31

“Zi bose omka em kwasang gwibirida gwen-
san de enaka de kwasang gweblanna kiye.”*
Zen in zep, nen esa ësam gwesil-
desan de ang ta gwenkamy.

⁹ Hwëna nen de ahakore en naka nwekam
golëake gwenkam, bose nabare wenyä ban bose
srëm wenyä ban, dekam nen kareknake altil
gwenan- kwasang hap de titi tabin ola in-
sa de gulmurunkumye.

¹⁰ Bian man nësa dwam gwibirida'ara-
nen de kitak zëre mo titi tabin sin sul
sonenkam ang ta gwen hap. Zi de kitak
zëno ol san ang gwegwenna, hwëna
aha-en tol mae de gulmun sone kininna,
dekam hwëna man dam gwesinin, “Zen
hom kitak sul sonenda.”

¹¹ Zep anakan lwa'an: Musa man jalse
gwibiridaka,
“Bahem ëkahalo gwe-gwen,”
hen,

“Bahem enaka tamera gwen.”*

Em de kahalo gwen srëmkam zi en-
sa tankam, dekam em home titi tabin
ola in-sa kitak sul sonenda. Zep hen
kirekam, nen de ahakore en naka
nwekam golëake gwenkam, nen hen
home dekam Bian mo titi tabinsi su
kul sone gwe'an.

¹² Emki ansa enlala gwibin: Nen
kime Bian Yesus hun lamkam ërtowe'
ak, Zen molya nësa ëpba titi tabin
ol san de ang tan srëm hap karek
tabirki. Ëpba titi tabin ola in menkam
sërkam nësa tahale gwibik, hwëna
Bian Yesus mes dekon nësa gwiswe
soneka. Diki Bian de

---

* **2:8 2:8** Mrk. 12:28-34; Mat. 22:36-40; Rom. 13:8-10 * **2:11**
2:11 Kel. 20:13-14

lwahal zankam Zen sa nëno mae mo syala hen ol toranna anakan klis gulzimdi, “Em ba habe kwasang hap de ano titi tabin ola in san ang gwe srëm gweka?”

¹³ Zep men zen zi bose zemka kwasang neibirida srëm gwe-gwenan, Bian Yesus hen kire zisi molya lamkam kwasang gwibiridaka. Hwëna men zen kwasang tola ban zi bose zik mo karekna eititi nei gwibir-zimnin, Bian sa desa hen kwasang gwibiridala, hen zëno mae mo karek-karekna sa tap gulsuzimdi.*

Alapsa de taïbliblansa de goltrë gwen hap de ol:

¹⁴ Aya-wal oso-wal, zi de anakan gunnu, “Ëe mesë Alapsa taïblihlak,” hwëna zen de zëre mo Alapsa de taïbliblanna insa goltrë gwen srëmkam, zen waba hap. Dekam bëjen zënaka ngaya tan.*

¹⁵ Emki ëenlala gwen: Wal bose uk de tahalha gwenna- pakeanna hom, hen tembanena hom.

¹⁶ Ebon mae onakore nik de ahanik gublu'anam, “Dawem ki en song gwe, hen dawem enkam gwë. Wake, wëhë tol pakeankam hen tembanekam emsa mas nëbla'ak?” Hwëna zën de hen mas gweblan srëmkam, zëno kirekam de ola in waba hap.*

¹⁷ Zep Alapsa de taïbliblanna zen hen kirekam: Goltrë gwen srëmkam, zen waba hap. Zen san de tokna.

---

* **2:13 2:13** Mat. 5:7; 6:14-15; 18:21-35   * **2:14 2:14** Mat. 7:21

* **2:16 2:16** Mat. 25:41-45; 1Yoh. 3:17

¹⁸ Hwëna ano ola insa ahakon sa anakan nulsul, “Alap mes ki kirekam dwam gwibiridaka: Ahakon zëre mae mo Alapsa de taïbliblansa de goltrë gwen hap de wenyä. Ahakon goltrë gwen srëmkam dep de wenyä.” Kirekam de zini ëe asa anakan ding gulzim, “Ëe ki banakan asa emsa anakan tawa gwibiridal?- ‘Zen eiwa man Alapsa daïblibla'an,’ em de ba maesa syal gwibin srëmkamye. Hwëna ëe asa ëre mo Alapsa de taïbliblansa zisi de mas gwibirida gwenkam hen dawemkam de gwë gwenkam goltrei gwizim.

¹⁹ Eiwa, em mese anakan laïblihlak, ‘Alap Zen aha-en.’ Zen sap aïris tol. Hwëna kire enkam de taïbliblankam hom sowe he'an. Dowaldowala ki hen kire enkam daïbli gweblanan- in kirekam hen em laïblibla'anye. Zen zep anakare hap ëtitikin gwe-gwenan, ‘Asa sa Alap karek tabiri.’ ”*

²⁰ Zep men zen kirekam ëkil gïl gwe'an, “Goltrë gwen srëmkam de Alapsa taïbliblanna zen aïris,” kirekam de zini zen enlala joblo-top tanganna. Goltrë gwen srëmkam de taïbliblanna, zen waba tangan hap. An zebë ebe mae hap ansa mas gulzim'in:

²¹ Nëre mae mo auyanna Abrahamsa emki enlala gweblan- zen kim tane zem Isaksa Alap hap de sap ang tasik seblan hap holena blonsublu'ankake. Zen dekam Alap hap anakan goltrëblaka, “Ëe eiwa ama Emsa taïblibla'an.” Zen in zep Alap sam gwesïblika.

²² Eiwa, Abraham hap de aïsili iwe man tangan dam gwesï'in: Zëre mo taïbliblanna insa

* **2:19 2:19** Mat. 8:28-29; Mrk. 5:7

kim kirekam Alap hap goltrëblaka, zen dekam tangan zep Alap mo nwenak sowehek.*

²³ Zen in zep hyanak zëbe hap dena Alap mo olak anakan ale nuk,

“Abraham zen Alapsa taïbli-blaka, dekam zep Alap anakan gubluka, ‘Em mese ëre mo nwenak dakastili.’ ”

Zen in zep Abrahamsa nen gweblak, “Alap mo dokot.”*

²⁴ Zep angkam mes dam gwesinïn: Nësa de Alap sam gwesibiridan hap, diki nen esa nëre mae mo Alapsa de taïbli-blanna insa oltrë gwer. Goltrë gwen srëmkam, bëjen sam gwesin.

²⁵ Rahab Bak hen kirekam gwëk. Zen sap nonol kahalo hap zënaka golgu gwëk- te-alasa de dekon gulin gwen hap. Hwëna Israel kore otek zi darena kim apta zaka, zen teisyaink. Ki zep hwëna aha ora san sowëkam si so sonek. Zen insa kirekam syal gwibik, zen dekam zep zënaka anakan goltrëk, “Ëe ama Alapsa taïbli-bl'aan.” Zen zep hëndep Alap mo nwenak sam gwesik.
*

²⁶ Men kiye- timni. Ensasa srëmkam, zen tokna. Nëno mae mo Alapsa de taïbli-blanna hen kirekam: Goltrë gwen srëmkam zen hen san de tokna kiye.

3

Mahalsa de zerinik gwen hap de ol:

---

* **2:22 2:22** Ibr. 11:17-18; Kej. 22:1-14   * **2:23 2:23** Kej. 15:6; 2Taw. 20:7; Yes. 41:8   * **2:25 2:25** Rahab Bak in, zen Israel wesya hom. (Yos. 2:1-21; 6:17; 6:25; Ibr. 11:31)

¹ Aya-wal oso-wal, em bahem beyakam Alap mo olsa de tawa ta gwibin hip ëdwam gwe-gwen. Sap tawa ta gwibin hip de zini nësa Alap sa lamkam dawemkam karatda tabiri, “An san ha ano ola dawemkam tawa ta gwibirki?” Em de karekkam tawa ta gwibinkim, emsa sa sërkam karek tabiri.

² Sap nen kitak kareknake altil gwenan. Hwëna zini men zëno ëk tihï nakon ol karekna aha-en mae wet son srëmna, kire zini man zëre mo timni kitak golinik gwe'ara. Zen kire nik Alap mo nwenak ëoto gwesik gwenan.

³ Men kiye- kudasa de zersong gwenna. Zen besi tekna ëk tihïnak bu nulsuk gweblanan, dekon zep dabenkam baï da gwenan- dekam de zini in zëre mo dwam gwibin sin dep zersong gwen hapye. Ëk tihï en nakon de da tablankam, zen dekam de tingare timni insa zersong gwen.

⁴ Men kiye hen bul golsong gwen zini. Zen zëre mo hoskam de golsong gwen- zëre mo enlala gwibin sin. Bulu in sap yawala. Asesena hen sap yawala. Hosna in betekna, hwëna dekam diki bul yala insa golinik gwen.

⁵ Mahala hen kirekam: Zen sap betekna. Hwëna zen ki sërkam gulin halasen gwenda. Emki ëenlala gwen: Men kiye hen, eik yawalak de syauk betekkam drawe henna, zen hwëna dekon de hëndep hitil song gwenkam yak gwe haladan.

⁶ Zen zep mahala hen syauk makan. Zen nëno mae mo timnik lwa gwenda- san de jal ausu. Dekon zep jal-jala syauk makan yak gwe halada gwenan, hëndep timni zao zep kitak hweistil

gwenan. Syauknu insa zen dowal mo kigi zë draul sone gwenda, dekam zep nëno mae mo gwëna kitak ang gulsuk gwenda.*

⁷ Kitak de otweran terya-tyana, hwëna zini ki desa mumuk da gwibirin- sap eiknik dena, gulk dena, sap muskum de il gwehal gwen tweran. Sap hinak de lowehe gwen wenya, desa ki mumuk da gwibirin.

⁸ Diki mumuk tan srëm hap dena aha-en: Zen mahal. Desa toton nara dep?- mumuk tan naye. Zen jal-jal tanganna- san de wanya jal-jala kiye.*

⁹ Sap nen mahalkame Bian Alap mo bosena teip ulsuk gweblanan. Hwëna mahala in hen dekame etan zi bosyanna lamang la gwibirin. Hwëna zi bosyanna in sap hen Alap am zëre mo nwe-masekam yang tasibirki.

¹⁰ Aya-wal oso-wal, bap zen kirekam lwa gwen: Mahala an, zen dekame Alapsa boltere la gwenan, hen nënaka dekame lamang la gwibirin.*

¹¹ San ha ki aha-ere ho-nwe nakon wet so gwenan- hikam hen ho tangankamye? Sap hom tanganke.

¹² Aya-wal oso-wal, san ha yerana ki walengkam të gwenan? San ha deiwana ki wangakam të gwenan? Zen homke. Hen hi nwna bëjen ho tangankam wet son. Zen zep nëre mae mo mahala nen dawem enkam golëinik gwe-gwen.

Enlala blal hap de ol:

---

* **3:6 3:6** Mat. 12:36-37; Mrk. 7:15-23   * **3:8 3:8** Mzm. 140:4;
Rom. 3:13   * **3:10 3:10** Mat. 7:15-20; Ef. 4:29

¹³ Ebon mae onakon de ahanik kil ginni, “Alap mes abe hap enlala blala zerblaka.” Hwëna ki eno enlala blala in wal bose wal ukip emki zertrei gwizimdin. Sap eiwakam de enlala blal zini, zen dawemsa noltrei gwizimnin, hen aha zisi enlala betekkam mas neibirida gwenan. Zen dekon zep anakan tame da gwibirin, “Eiwa, zëno enlalana blala.”

¹⁴ Hwëna em de zi bose omka husus gwibirida gwenna, dekam bahem enaka anakan boltere tan, “Ano enlalana blala.” Hen em de ere en mo timsi ngalap gwe-gwibinni, ki ebon onak Bian onakore enlala blala hom.

¹⁵ Em de kirekam lowehe gwenna, zep eno mae mo enlala blala in ngatan zi mo lang nakore naka hom. Zen okamana awe de enna, hen ere mo hole-hle nakorena, hen dowal-dowala korena.

¹⁶ Zini men zëbon zenaka de husus gwibiridan enlalana, hen zëna en naka de ngalap gweblan hap dena lwa gwenda, zëno enlalana men-san an-sankam sa lwa gweblala. Kire zini tingare kareksa sa hëndep gulin hana song gwera.

¹⁷ Hwëna Alap onakore enlala blala bare zini, zen kirekam bëjen. Kire zi mo enlalana lalakna,
 hen umlae enna,
 hen kwasang-kwasangna.
 Alap onakore enlala blala bare zini zen hen aha zisi blikip gwesik gweblankam.
 Kire zini man aha zi niban de enlalasa zisiri tan hap ësam gwesik gwenan,
 hen zi bose zikhip dawemsa nol gwizimnin.
 Alap onakore enlala blala bare zini zen bëjen ahakore en naka golëaken,

hen bëjen mahala dare syak gwen.

¹⁸ Zi de zi bosyansa umlae ora san dep dam tasik sone gwibinkim, dekam Alap sa hwëna hë'ho gwibin nika zëbe hap golblala, sap zini beya nik sa dekon Alap mo nwenak ëdakastil gwer.*

4

Auhu-kama naban de dokot ën srëm hap de ol:

¹ Em ba nakone wal bose wal oban ëdarak gwe-gwenan hen ëkeisa-keisa gwe-gwenan? Zen ere mae mo hole-hle enlala nakonke. Sap eno mae mo enhonak man kirekam-kirekam kareksa de gon hap de enlalana ëilman gwe-gwenan.*

² Em dekon zebe aha zi mo bi gwibin kirekiresa dwam ei gwibirin, hwëna hom ep nol gwizimnin. Zebe enaka laïl gïbirida gwenan, hëndep zebe ëdarak gwe-gwenan. Hëndep dekon zebe enaka de tameran hap ëdwam gwe-gwenan.* Hwëna em mae habe ere mae mo dwam gwibin kire-kirena insa ulin srëm gwe-gwenan: Sap em home Alapsa kire hap abe la gwenan.

³ Em sap ema abe la gwenan, hwëna mae habe ulin srëm gwe-gwenan: Sap em karek enlala nabane abe la gwenan. Ere mae mo hole-hle sane abe la gwenan, zep em bëjen em ba maesa Alap onakon gul irin.

⁴ Zep em in men kiye- aha-ere we de zisi beyakam lop tanna. Zep em hen kirekam: Bëjen

---

* 3:18 3:18 Ams. 11:30; Mat. 5:9 * 4:1 4:1 Gal. 5:17 * 4:2 4:2 1Yoh. 3:15

em aha-ere Alapsa ang gweblan. Em san mese ëeititi gwek? Auhu-kama naban de goldokot gwenna, dekam Alap mo jal zi hip em-am ënwe-mase gwe-gwenan. Kire zini bëjen etan Alap han zerdokot gwen.*

⁵ Em san mese Alap mo ola ansa eititi eibik?
 “Zen mensa nëbe mae hap angna zer gwiz-
 immira,
 Zen desa anakan dwam gwe-gweblanda,
 ‘Zen ëre en hap dena.’ ”*

⁶ Hwëna Alap mo kwasang-kwasangna man tan-
 gan taman kinï gwenan- men kirekam zëre mo
 olak lwakke,
 “Alap man bolte-bolte zini husus gwibirida
 gwenda.
 Enlala betek zini man kwasang gwibirida
 gwenda.”*

⁷ Zen in zep, Alap ensa em betek gwe-gweblan.
 Dowal mo kigisa ja-ja la gwek. Zen dekam sa
 ebon mae onakon heya gwe-gwera.*

⁸ Alapsa golek de lak. Zen dekam sa hen emsa
 golek de tabiri. Eno mae mo tahana men zen
 kareksa de gulin hana gwen hap ëjok-jok gwek,
 emki ngan tasibin. Hen enhona men zen kil-kil
 gweka, emki lalak tan. Hen bap zen dan nën.

⁹ Dawem enkam emki ëhalen- nwe go-ho
 naban hen enlala dowe hanan naban. Em home
 dawemkam ëhale'an. Zep eno mae mo bolamda
 hap de nga-ngola nwe go-ho hap emki li ta sone

---

* **4:4 4:4** Yer. 3:20; 1Yoh. 2:15 * **4:5 4:5** Kel. 20:3-5; 34:14; 1Kor.
 6:19 * **4:6 4:6** Ams. 3:34; 1Ptr. 5:5-6 * **4:7 4:7** Ef. 6:11-18;
 1Ptr. 5:8-9

gwibin. Karek gon hap de isrip-srina desa enlala dowe hanan hap em wet tyasik gwibin- ekakim dawemkam Alap mo nwenak ehalek.

¹⁰ Alap en hon emki enlala betekkam lowehe gwen. Zen dekam sa altirin nikon emsa lup gul ine gwera.*

Ere mo Kristen bosesa de tonsublun srëm hap de ol:

¹¹ Aya-wal oso-wal, bahem enaka tonsubirida gwen. Men nara Kristen bose zemka tonsublunna, zen ki man kwasang hap de Bian mo titi tabin ola insa ngip guluda. Hen dekam man nwe-mase gwenan: Zen hen kwasang hap de ola insa anakan enlala bolte-bolte naban tonsubi'ira, "Ahakon sap sa desan ang tal. Èe molyë."

¹² Diki titi tabin olsa de golzimdin hip de Zini aha-en, hen nëno mae mo karek-kareksa de hlaulzimdin hip Denaye. Zen Alap Zë-en. Zen diki zëno dena- zisi de anakan gublun hap dena, "Zini in karekna." Zep em de zi bose omka anakan tonsublunna, "Zen karekna," zen eno mae moka hom.*

Bola-bola gwen srëmkam de kalang gwen hap de ol:

¹³ Emki ano ola ansa ësane gwen: Biansa de eititi gweblankam bahem anakan ëkalang gwegwen, "Namen ahaksa ka'an ëe asa ëna desan song gwer. Zëwe holona aha-ere tahunkam asa gwër. Sap ba maesa de dekon lirak ta gwibinkim, te-alana mamkam asa gulin gwer."

---

* **4:10 4:10** Luk. 14:11; Plp. 2:5-11 * **4:12 4:12** Im. 19:18; 1Ptr. 2:1; Rom. 2:1; 14:4

14 Hwëna ka'an eno gwënnak ba wëhë lwa'ak? Ena home tame gu'ura. Sap eno gwënnä in ogom makan. Nabakam esa aya gwera.*

15 Diki anakan de torankam emaka sam gwesikî, "Bian Alap mo dwam gwibin sin diki lwankam, ki asa ngaya gwer, hen kiresa asa zë syal gwibir."*

16 Hwëna Alapsa de eititi gweblankam de kalang gwenna, dekam bolte-boltekame ton'ara, hen enakae töp tasi'ira. Kirekam zen karek.

17 Hen kirekam, em de ora dawemsa anakan tame tanna, "An diki zen, Alap mo dwam gwibin niye," hwëna em de aha ora san gwë hankam, dekam mese kareknak zannara.*

5

Te-ala beya zi hip de ol jalse gwen:

1 Angkam te-ala beya wenya emsaë gu-birida'an: Asa sane lak. Em kareksa esa mamkam Bian onakon hla kul, zep gosa em hërhen naban tan.*

2 Eno mae mo kire-kire beyana in man ëbatre'an, hen eno mae mo pakean dawem-dawemna in winim blom dabi'in.

3 Eno mae mo emas nakore hen perak nakore kire-kire beyana in zalta dep sa ëlwal. Hwëna kire-kire beyana in zen sa emsa Alap mo nwe-nak anakan dam dasik gwibir, "Zini an aïngkîl tamna." Zen zep sa hwëna Alap aumwa hap denak syauk blanak emsa yal gul sera. Sap em

* 4:14 4:14 Luk. 12:18-20; Ams. 27:1 * 4:15 4:15 Kis. 18:21

* 4:17 4:17 Luk 12:47; Rom 14:23b * 5:1 5:1 Luk. 6:24-25;

mese Yesus mo lwa halzan golek denak kire-kirena ere mae en hap tagal la guk gwek.*

⁴ Men zen eno mae mo nganak syal ta gwek, zëno mae mo te-alana ene olgwen gweblak. Zep em ëngalap gwen. Sap zëno mae mo ësomo gwegwen ola mes hëndep angkam Soson Zini Bian Alap hon hatal.*

⁵ Zep em ëngalap gwen. Sap auhu-kamanak awe em mese tahalha srëm kam lowehe gwek, hen ena en nakae oto lasik gwibik. Hen em mese sapi mo kim ena en naka laizi gwibik, hëndep mese ëhanapna gwek. Angkam hwëna emsa de blom tabin hip de yaklanak mes golek de gwer!

⁶ Sap em mese karek gol gwen srëm zini karek la gwibik hen lamera gwek, hwëna zen man tol dekam ëgu gwek, "Dikire nësa karek da gwibik." Zep emki ëngalap gwen.

Yesussu de kire enlala tatete naban kara gwe-gweblan hap de ol:

⁷ Zen in zep aya-wal oso-wal, sap esa angkam karekna oltowe gwer, hwëna dekon emki enlala tatete naban Bian Yesussu kara gwe-gweblan. Emki sap ëenlala gwen: Nga syal gwe-gweblan zini, zen holokam taran hap de yaklana kara në gweblanan.*

⁸ Zep em hen kirekam em enlala tatete naban ëkara gwe-gwen, sap Bian Yesus mo lwa halzan hap denak angkam man tangan golek de gwe'an.

⁹ Aya-wal oso-wal, bahem enaka jakal gwibirida gwen. Ki em esa hen kareksa Alap

* 5:3 5:3 Mat. 6:19-21; Luk. 12:15-21   * 5:4 5:4 Ul. 24:14-15

* 5:7 5:7 Luk. 21:19; Gal. 6:9

onakon hla kul. Sap zi mo kareksa de klis gun hup de Zini in angkam liliikinnik zau'ura! *

¹⁰ Aya-wal oso-wal, emki sap enlala gwibiridan- zini men zen orep Alap mo ola ayang nulzinnira gwekke. Dekam desa man karek da gwibik, sap ahakon man Alap mo ola inسا husus nei gwibik. Hwëna man ki sap kirekam neibirida gwek, zen dekam hwëna dawemkam Biansa de blol gwe-gweblan naban tatetekam nyauk gwibik. Zep em hen zëno mae mo kim em lowehe gwen.

¹¹ Sap zen kirekam tatetekam nyauk gwibik, nen in zebe angkam desa enbirida gwe'an, "Zen hë'ho gwibinnik lowehe gwe'an." Em mese ki hen Ayub hup de aïsili ësane gwe-gwekin kim karek yala inسا goltowekaye. Hen em mese ëtawa gwek: Bian aumwa hap zëbe hap dawemna mamkam golblaka, sap zen man dawemkam Biansa de blol gweblan naban tatem zauku. Bian Zen eiwa sërkam de kwasangkwasangna. Zen zep em hen Ayub mo kim em ëgwë gwen.*

Mae hap de ol: Olsa de sosen gul gwen hap, bahem Alapsa ahaksa ngli maesa anakan gublun, "Mese ki asa salblanda."

¹² Aya-wal oso-wal, ola an bol-zaun tanganna: Bian Alap mo bosesa de gollëwen hap bahem ere mo olsa de sosen gun hup anakan mae ëguguk gwen, "Ngli naban kama naban asa hla la." Auhu-kamana awe de aha banakare tol maesa

---

* **5:9 5:9** Mat. 7:1   * **5:11 5:11** Mat. 5:12; Ayb. 1:21-22; 2:10; 42:10-13; Mzm. 103:8

de gubin niban hen bahem ëgu-guk gwen, “Zen mese ki asa hla tanda.” Ki Alap sa hwëna emsa husus gwibiridala. Diki sosen gun srëmkam em anakare enkam ëgu gwen, “Ëe kië,” ahaksa “Homë.” *

Alapsa de banakare mae nakon gu sone gweblan hap de ol:

¹³ Zi de ebon mae onakon anakan ngalap gwenna, “Ëe an banakan asa gwër?”- dikire Alapsa gu sonebla tine gwëk. Isrip-sri naban de gwëna, zen dikire Alapsa terya ban isrip-sri gwëbla tine gwëk.*

¹⁴ Sang-sang naban de gwëna, zen dikire Kristen zi mo nol-nolaka gu sonebiridak- zen deka Bian Yesus mo bosekam zëbe hap Alapsa abe dak. Hen zen sa minyakkam Yesus mo bosekam dra dal. †

¹⁵ Hen zen kim Alapsa de taïbliëblan naban abe da'ak, Bian dekam sa zi sang-sangna insa dawem

---

* **5:12 5:12** Yesus man tawa tabirki, ngli naban kama naban de gu-guk gwizimdinni, zen man apde në'an- Alap mo bosesa de totoresä gu gwibin nibanye. (Mat. 5:33-37) Yahudi zini Alap mo bosesa de gollëwe gwen hap ngli naban kama naban nen guk gwizimk- zëre mae mo kalangsa dikim anakan sosen gun hupye, “Amki asa hla la- ëe de syal gwibin srëmkamye.” Orya ol zini hwëna totore ol-gunsu de eiwa gun hup ki kirekam ëgu gwenan. Zen hen man kirekam karek gwe-gwenan, sap dekam hen san de Bian zëre mo bosesa de totoresä gubinni kiye. * **5:13 5:13** Kol. 3:16 † **5:14 5:14** Orep minyak zaitunkum dra da gwibik. Minyakna in, yera minyak makan, asena dawemna. (Mrk. 6:13)

tala. Zen de kareknak de zaran nakon sang-sangna insa hlaunnu, Bian dekam sa zëno karek-karekna insa tap gulsublula. ‡

¹⁶ Ëe in zebë emsa titi tabi'in: Ere mae mo karek-karekna emki Kristen bose wal obon ëkira-kla gwe-gwen, hen Alapsa de abe tankam enaka mas eibirida gwek- ekakim sang-sang nakon ësale gwe-gwek. Sap zi de Alap mo nwenak dam-dam enkam gwënna, zëno ol gu sonenna sosen tanganna. Alap man kire zi mo ol gu sonenna dokwak gul gwenda.*

¹⁷ Elia nëban mae apdenak- zi tangan. Hwëna zen kim o de il tin srëm hap enlala zon tasiblin naban Alapsa abe taka, hëndep kirekam zep lwak. Ona dekam hëndep il ti srëm gwe-gweka-tahunna dan-ahan, ahana ngirin ngam sonnak mes zauk.

¹⁸ Etan kim abe taka, dekam zep etan il tika. Kamanak de otanena dekam zep etan ësaltilidak.*

Aumwa hap de ol zim-zim:

¹⁹ Aya-wal oso-wal, emki ëenlala gwen: Ebon mae onakon de ahanik ora dam-dam nakon syal he'anam, hwëna ahanik de desa etan dam tasik sone'anam,

²⁰ zen dekam zëno angna mes tin hip de ora nakon tagal tasiblinda. Zi de kirekam kareksa de gol gwen zisi dam tasinni, hwëna Alap dekam

---

‡ **5:15 5:15** Ayatna awe man dam gwesinin: Totore sang-sangna hen ki- kareksa de gon srëmkamye. Hen ahakon eiwa zi mo karek-karek nakon. (Yoh. 9:2-3; Mrk. 16:18; Kis. 28:8; Yak. 1:6; 2Kor. 12:7-10) * **5:16 5:16** Ams. 28:13; 1Yoh. 1:9 * **5:18 5:18** 1Raj. 17:1; 18:1; 18:41-45; Luk. 4:25

sa zëno nik mo karek-karekna beyakam jek-jak
gulzimdi.*

Zëwe en zausunun. Dawem kïtak!
Yakobus onakon.

---

* **5:20 5:20** Mat. 18:15; Gal. 6:1; 1Ptr. 4:8

**Alap mo Ol Ęse, zere mo zi niban de ol
ziah-en gu hup dena**

**Orya: Alap mo Ol Ęse, zere mo zi niban de ol
ziah-en gu hup dena (New Testament)**

copyright © 2005, 2018 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: (Orya)

Contributor: Pioneer Bible Translators

All rights reserved.

2020-11-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source
files dated 29 Jan 2022

c93f518f-565f-570c-87e7-50d54e5ff0f6